

2018-085

Archeologienota

Ichtegem Moerdijkstraat 94

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

9-7-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Ichtegem Moerdijkstraat 94 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is 1,474 hectare groot en heeft een onregelmatige, west-oost georiënteerde vorm, dwars op de Moerdijkstraat. Het terrein is momenteel in gebruik als horecazaak: in de noordwestelijke hoek zijn een hotel, restaurant en feestzalen gelegen, in het zuidwestelijke deel is een grote parking aanwezig, en in de noordoosthoek is een met bomen omzoomde tuin met kleine centrale vijver ingericht. De zuidoostelijke hoek is in gebruik als landbouwgrond.

Het plangebied was sinds 1777 tot ca. midden 20ste eeuw steeds onbebouwd. Eind 18de eeuw bevond het zich aan de rand van een uitgestrekt bos, dat in de loop van de 19de eeuw verdwijnt en wordt omgezet in landbouwgrond. Ten noorden bevindt zich het straatje Koolveld, dit toponiem gaat terug tot 1285. Mogelijk heeft deze benaming betrekking op het produceren van houtskool in meilers dat plaatsvond in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. De Moerdijkstraat was voor midden 19de eeuw gekend als de Coolveldstraete, een naam die voor het eerst vermeld werd in 1549. Eind 20ste-begin 21ste eeuw werd het terrein ingericht als horecagelegenheid en herhaaldelijk uitgebreid met nieuwe aanbouwen, een parking en een tuin. Het zuidoostelijke deel van het plangebied is nog steeds in gebruik als landbouwgrond. De topografische ligging van het plangebied kan aantrekkelijk geweest zijn voor menselijke aanwezigheid in het verleden: op een licht hellend terrein op (matig) drogen zandgronden, net ten oosten van de Vossebeek en naast een oude lokale weg. Hoewel er nog niet zo veel archeologische gegevens voorhanden zijn in de dichte omgeving van het plangebied, duiden de gekende sites in de ruimere omgeving er op dat de regio in het verleden aantrekkelijk was voor bewoning. Er zijn meerdere bronstijd grafcircels gekend, en nabij het centrum van Ichtegem zijn reeds Romeinse sporen aan het licht gekomen. De toponiemen Ichtegem en Eernegem duiden op een vroegmiddeleeuwse oorsprong, en er zijn meerdere laatmiddeleeuwse sites met walgracht gekend in de omgeving. Er kan aan het terrein een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor het aantreffen van archeologische sites met grondsporen. Afgaande op de ligging op een helling vlakbij een waterloop kan er eventueel ook potentieel zijn voor steentijd artefactensites.

De horecagelegenheid wordt deels afgebroken, er wordt een nieuwe deel bijgebouwd en het geheel wordt opnieuw ingericht en georganiseerd. Hoewel het plangebied bijna 1,5ha groot is, zullen er enkel werken gebeuren in een noordwestelijk zone van ca. 1700m². Deze zone is reeds grotendeels bebouwd. De gebouwen binnen deze zone worden afgebroken en vervangen door nieuwe constructies die een iets grotere footprint hebben dan de bestaande gebouwen. Over de oppervlakte van 1700m² wordt de grond tot 60cm diep uitgegraven, met plaatselijk diepere ingrepen voor funderingen en nutsvoorzieningen.

Archeologisch gezien geldt er voor het plangebied een gemiddelde verwachting. Echter, gezien de huidige bebouwing kan er van uit gegaan worden dat er reeds een bepaalde graad van verstoring

heeft plaatsgevonden op het plangebied. De kans dat daarbij eventueel aanwezige archeologische sporen en sites zijn vernield, is niet onbestaande. De geplande werken zijn van die aard dat ze weinig bijkomende verstoring zullen veroorzaken. Daarnaast is de totale zone waar de werken zullen gebeuren relatief klein (1700m²). Deze gegevens samen beschouwd – reeds een bepaalde vorm van verstoring op het terrein aanwezig, eerder kleine werkzone, gemiddelde archeologische verwachting – laten toe te besluiten dat een verder vooronderzoek in het kader van de geplande werken geen relevante kennisvermeerdering zal opleveren, waardoor de kosten-baten analyse negatief zal uitvallen. Een verder vooronderzoek zal namelijk meer vragen oproepen dan beantwoorden.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.